

2. การฝึกอบรมด้านมิติหญิงชายสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

จัดการฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ และหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้เข้าใจในเรื่องความเสมอภาคหญิงชายมากขึ้น สามารถส่งผ่านนโยบายและรายงานผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง ครบคลุม และมีประสิทธิภาพ

3. การจัดทำแผนพัฒนาสตรี

โดยนำแนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการปักกิ่ง มาบูรณาการในการจัดทำแผนพัฒนาสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) และฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)

4. การพัฒนาองค์ความรู้เรื่องความเสมอภาคหญิงชาย

เช่น การจัดทำคู่มือแผนแม่บทการสร้าง ความเสมอภาคระหว่างหญิงชายในส่วนราชการ คู่มือมิติหญิงชายกับการพัฒนา คู่มือตัวชี้วัดสถานภาพสตรีไทย

5. การสร้างเครือข่ายสตรีและสถาบันครอบครัวทั่วประเทศ

อาทิ เครือข่ายสื่อมวลชน เครือข่ายภาคธุรกิจ และเครือข่ายสตรีในเอเปค เป็นต้น การสร้างมิติใหม่ๆ ของเครือข่ายการทำงานด้านสตรี ทั้งเครือข่ายในท้องถิ่น ไปจนถึงเครือข่ายระดับชาติ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ ทำให้เครือข่ายมีความเข้มแข็ง และประสานการทำงานร่วมกัน

การสร้างกลไกระดับชาติ เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย มีอุปสรรคหลายประการ ทั้งในเชิงโครงสร้างและการปฏิบัติ กล่าวคือ การที่แผนปฏิบัติการปักกิ่ง ระบุถึงภาระหน้าที่หลักของกลไกหลักเพื่อความก้าวหน้าของสตรี คือ สนับสนุนการนำมุมมองความเสมอภาคหญิงชายเข้าร่วมไว้ในนโยบายทุกประเภทของรัฐบาล เพื่อจะได้วิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อทั้งหญิงและชายก่อนที่จะมีการตัดสินใจใดๆ แต่เมื่อพิจารณาภาวะ

หน้าที่ดังกล่าวแล้ว พบว่าส่วนราชการหลายแห่งยังไม่มี การจัดเก็บข้อมูลจำแนกเพศ เนื่องจากในการที่จะวิเคราะห์ประเด็นหญิงชายในนโยบายใดๆ ก็ตาม จำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์จากข้อมูลจำแนกเพศเป็นสำคัญ เนื่องจากข้อมูลจำแนกเพศ แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในสภาพแวดล้อม โอกาส ความต้องการ ปัญหาของผู้หญิงและผู้ชาย เพื่อนำไปสู่การยกสถานะภาพของสตรีและ เป็นฐานในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และการประเมินผลต่างๆ อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ในปัจจุบันการจัดเก็บข้อมูลแบบจำแนกเพศ ยังไม่แพร่หลาย และไม่เพียงพอที่จะใช้มิติหญิงชายในการวิเคราะห์นโยบายของรัฐในทุกเรื่อง

ความท้าทายสู่การดำเนินงานในอนาคต

การที่จะบรรลุเป้าหมายของปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการฯ จำเป็นต้องคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

1. การขยายโครงสร้างการประสานงานในลักษณะ CGEO และ Gender Focal Point ให้เพิ่มขึ้นและขยายไปสู่รัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชน
2. สนับสนุนและผลักดันให้ทุกหน่วยงานมีการจัดเก็บข้อมูลแบบจำแนกเพศ
3. การมองปัญหาแบบเชื่อมโยงหรือบูรณาการ จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ครอบคลุมมากขึ้น
4. การผลักดันให้มีการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพอย่างจริงจัง ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมต้องมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
5. มีระบบของการติดตามและประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าการดำเนินงาน ซึ่งต้องสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาของประเทศ ตลอดจนจนเป้าหมายที่เป็นพันธกรณีที่ประเทศไทยได้ให้การรับรองไว้

กัลกทางสภาน

เพื่อความก้าวหน้าของสตรี

กลไกทางสถาบันเพื่อความก้าวหน้าของสตรี

กระบวนการพัฒนาสตรีเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการในระดับสากลโดยองค์การสหประชาชาติ ซึ่งกระบวนการนี้ได้แพร่ขยายไปทุกมุมโลก องค์การสหประชาชาติได้จัดการประชุมระดับโลกว่าด้วยเรื่องสตรีมาแล้ว 4 ครั้ง ครั้งแรกจัดในปี 2518 ที่กรุงเม็กซิโก และครั้งที่ 4 จัดเมื่อปี พ.ศ. 2538 ณ กรุงปักกิ่ง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งการประชุมดังกล่าวได้มีการออกปฏิญญาและแผนปฏิบัติการปักกิ่ง (Beijing Declaration and Platform for Action) เพื่อให้รัฐบาลประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมประชุม 189 ประเทศได้ร่วมลงนามรับรองปฏิญญาและแผนปฏิบัติการปักกิ่ง และแสดงเจตนารมณ์ที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีต่าง ๆ โดยเน้นการส่งเสริมความเสมอภาค การพัฒนา และสันติภาพ

ประเทศไทยในฐานะสมาชิกสหประชาชาติได้แสดงเจตนารมณ์ที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีในปฏิญญาฯ โดยได้ดำเนินการหลายประการทั้งในแง่กฎหมาย นโยบาย มาตรการ และกิจกรรมต่างๆ เพื่อความก้าวหน้าของสตรีตามปฏิญญาดังกล่าว แต่การพัฒนาสตรีและการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายนั้นจำเป็นต้องสร้างกลไกระดับชาติเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมประสาน ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ บูรณาการมุมมองมิติหญิงชายเข้าสู่กระแสหลักการพัฒนา และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสตรี แผนปฏิบัติการปักกิ่ง และหลักการในอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ รวมทั้งสร้างพันธมิตรและเครือข่ายในการดำเนินงานด้านสตรีทุกระดับ ทั้งภาครัฐและเอกชน

ปัจจุบัน กลไกระดับชาติ เพื่อความก้าวหน้าของสตรีและการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายของประเทศไทย ได้แก่

1. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) เป็นองค์กรหลักที่ทำหน้าที่จัดทำแผนงานและดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับกิจการสตรีในด้านต่างๆ เช่น พัฒนาศักยภาพสตรี ส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ การส่งเสริมให้สตรีมีอำนาจการตัดสินใจ และการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาด้านความเสมอภาคหญิงชาย รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศด้านสตรีเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจำแนกเพศ ข้อมูลองค์กรที่เกี่ยวข้อง โครงการ/กิจกรรมบทความ และผลงานวิจัยต่างๆ

2. คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีและสถาบันครอบครัว (กสศ.) เป็นกลไกระดับชาติที่สำคัญเชิงนโยบาย เพื่อการประสานนโยบายด้านการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย บูรณาการการดำเนินงานไปปฏิบัติระหว่างหน่วยงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายต่อรัฐบาล เพื่อให้การกำหนดนโยบายและการดำเนินนโยบายของรัฐมีมุมมองบทบาทหญิงชาย ซึ่งจะส่งผลให้นโยบาย แผนงาน กฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความมุ่งมั่นในการส่งเสริมความเสมอภาค

3. คณะกรรมการกิจการสตรี เยาวชนและผู้สูงอายุของรัฐสภา เป็นกลไกเชิงกฎหมายในการตรวจสอบการดำเนินการภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งให้คำแนะนำหน่วยงานต่างๆ ในการบูรณาการมุมมองด้านมิติหญิงชายในการพิจารณากฎหมายและนโยบายของรัฐตลอดจนโครงการและแผนงานต่างๆ เพื่อให้เกิดการกระจายผลประโยชน์ระหว่างชายและหญิงอย่างเป็นธรรมอันจะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และเกิดความเป็นธรรมและเท่าเทียมระหว่างหญิงชายมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีกลไกระดับชาติเพื่อความก้าวหน้าของสตรีแล้วก็ตาม แต่การพัฒนาสตรีและการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ต้องอาศัยกลไกเชิงปฏิบัติด้วยเพื่อวางรากฐานการส่งเสริมความเสมอภาคไว้ในทุกหน่วยงานโดยมีกลไกที่จะขับเคลื่อนประเด็นหญิงชายได้ต่อไป ในปี พ.ศ. 2544 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ทุกรัฐ ทบวง กรม ดำเนินการดังนี้

1. แต่งตั้งผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer - CGEO)
2. จัดตั้งศูนย์ประสานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชายในหน่วยงาน (Gender Focal Point - GFP)

การดำเนินการเพื่อความก้าวหน้าของสตรี

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2538 - 2547) การพัฒนาสตรีมีความก้าวหน้าไปอย่างมาก ดังนี้

1. ผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย และศูนย์ประสานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชายในหน่วยงาน

ในปี 2548 หน่วยงานภาครัฐ กระทรวง กรม ได้จัดทำแผนแม่บท และรายงานความก้าวหน้าการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย ดังนี้

- 1.1 ส่วนราชการมีการแต่งตั้งผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย จำนวน 120 ส่วนราชการ
- 1.2 ศูนย์ประสานด้านความเสมอภาคหญิงชาย จำนวน 121 ส่วนราชการ
- 1.3 จัดทำแผนแม่บทการสร้างเสมอภาคระหว่างหญิงชาย 80 ส่วนราชการ
- 1.4 รายงานความก้าวหน้าการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย 74 ส่วนราชการ